

geestelijke verzorging militairen

Rapport
deputaten

Het auteursrecht van deze tekst berust hetzij bij de auteur, hetzij bij de Gereformeerde Kerken in Nederland. Voor alle zaken het auteursrecht betreffend kan contact opgenomen worden met het deputaatschap generaal-synodale publicaties via: publicaties@gkv.nl.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in wat voor vorm of op wat voor manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, behoudens de uitzonderingen bij de wet gesteld.

VOORWOORD

In de verslagperiode vanaf de GS van Amersfoort-Centrum 2005 tot het moment van afsluiten van de kopij van dit rapport, is veel gebeurd op het terrein van de deputaten geestelijke verzorging van militairen. In de verschillende secties hebben deputaten te maken gehad met de Nederlandse deelname aan de militaire missie in Uruzgan (Afghanistan). Deze missie heeft de bescherming en wederopbouw in Afghanistan als doel. Mede daardoor lijkt de maatschappelijke relevantie van de krijgsmacht toegenomen te zijn. Bovendien leidden de verkiezingen van 2007 er toe, dat onze Minister van Defensie een persoon uit 'eigen gelederen' is geworden, te weten drs. E. van Middelkoop. Al spoedig na zijn aantreden kon hij de werkzaamheden van de militairen en van één van onze krijgsmachtpredikanten in Uruzgan zelf waarnemen.

En tot grote vreugde van deputaten breidde het aantal krijgsmachtpredikanten in de afgelopen periode uit tot vier.

Hierbij treft u het verslag aan van de werkzaamheden van deputaten. In de afgelopen periode leek het werk van deputaten mee te liften in de gesignaleerde toenemende maatschappelijke relevantie van de krijgsmacht. Niet zozeer de kerkelijke vraagstukken zoals bediening van sacramenten in crisissituaties, als wel de ondersteuning en toerusting van militairen en krijgsmachtpredikanten, had onze aandacht. En dat verheugt ons zeer, aangezien het belang van het Evangelie in deze wereld daardoor des te meer zichtbaar wordt. Gereformeerde militairen en krijgsmachtpredikanten kunnen rustig de voorhoede van het Evangelie en van de kerken in deze wereld genoemd worden. Dat geldt trouwens voor meer ambten en beroepen. Onze militairen en krijgsmachtpredikanten maken zichtbaar dat de kerk van Jezus Christus ook een praktische taak heeft in de bedreigingen en noodsituaties van deze wereld. Christenen die bereid zijn om de handen uit de mouwen te steken in die bedreigingen en noodsituaties, verheerlijken daarmee de Redder van deze wereld Jezus Christus.

Om praktische redenen bestaat ons deputaatschap nog steeds uit twee secties, te weten de Sectie Militairen en de Sectie Krijgsmachtpredikanten. De verslagen van beide secties zijn gebundeld. Verder komen veel andere zaken aan de orde.

We zijn de Heer dankbaar, dat Hij ons in de afgelopen periode de vrijheid, de mogelijkheden en de gezondheid gaf, om ons werk als deputaten te verrichten. We deden het in de wetenschap dat het om slechts één aspect gaat van het veelkleurige werk in Gods koninkrijk. We beseffen dat alle werkzaamheden alleen dan iets betekenen, wanneer de Heer er zijn zegen aan geeft. Geve Hij die zegen.

INHOUDSOPGAVE

1.	Samenstelling deputaatschap	5
2.	Opdracht van de synode	5
3.	De werkzaamheden van het deputaatschap	6
4.	De krijgsmachtpredikanten	11
5.	Public relations	13
6.	CIO-M	14
7.	De overige opdrachten	15
8.	Conclusies en conceptbesluiten	15
	Bijlagen	17
I.	Opdrachten van de synode	17
II.	Regeling C8 Acta GS Zuidhorn 2002-2003, Bijlage V 3	18
III.	Adressenlijst en functies deputaten	18

1. SAMENSTELLING DEPUTAATSCHAP

De Generale Synode van de Gereformeerde Kerken te Amersfoort-Centrum 2005 benoemde de volgende personen in het deputaatschap geestelijke verzorging militairen:

sectie krijgsmachtpredikanten		
<i>primi</i>	<i>afredend</i>	<i>secundi</i>
C. van Breemen, Soest	2014	G.A. Rietveld, Amersfoort
G.H. Elzinga, Deventer	2014	A. van den Berg, Hardenberg
H. Emmens, Woluwé-St-Pierre België	2008	
L. Jobse, Ede	2011	
G.F. de Kimpe (s), Hardenberg	2008	
W. Tiekstra, Berkel	2008	
J.W. Veltkamp, Almere	2011	
sectie militairen		
<i>primi</i>	<i>afredend</i>	<i>secundi</i>
M.C. van der Burgh, Deventer	2011	R. Lap, Colmschate
A. Stam, Barneveld	2008	A.J. Dekker, Zutphen
M. Tel, Bunschoten	2008	
K. ter Veer, Zutphen	2014	

Gedurende deze verslagperiode hebben zich enkele veranderingen voorgedaan.

Ds. J.W. Veltkamp heeft het deputaatschap om een eervolle reden verlaten. Hij heeft namelijk een benoeming tot krijgsmachtpredikant aanvaard en is in die functie werkzaam sinds de tweede helft van 2006. Om die reden hebben deputaten deze mede-deputaat graag afgestaan voor dit werk, waarvoor immers ons deputaatschap (gedeeltelijk) bestaat.

Zijn plaats in het deputaatschap is ingenomen door br. A. van den Berg, tot dan toe secundus deputaat. Zijn periode loopt tot 2014.

In de positie van br. H. Emmens kwam ook verandering. In de vorige verslagperiode werd nog gemeld dat hij niet beschikbaar was voor het deputatenwerk vanwege verblijf in België. Overigens hield br. Emmens zich steeds op de hoogte van het werk van deputaten. Inmiddels is hij met functioneel leeftijdsontslag gegaan, en gaan wonen in Steenwijkerwold. Er is dus een vacature voor een secundus deputaat in de huidige sectie krijgsmachtpredikanten.

De functies zijn binnen het deputaatschap als volgt verdeeld:

Ds. De Kimpe is voorzitter van de sectie krijgsmachtpredikanten, en ds. Van Breemen is secretaris van het deputaatschap. Ds. Tel is voorzitter van de sectie militairen. De echtgenote van ds. Tel is notuliste. Zij notuleert de vergaderingen van de beide secties samen, en van de sectie militairen. Incidenteel verricht zij bovendien diverse uitvoerende werkzaamheden.

Ds. Tiekstra is voor de Gereformeerde Kerken lid van de Interkerkelijke Commissie voor Contact in Overheidszaken inzake Militairen (CIO-M).

2. OPDRACHT VAN DE SYNODE

De opdrachten die de Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005 aan deputaten Geestelijke Verzorging van Militairen gaf, zijn opgenomen in dit rapport als Bijlage I. Hier worden enkele genoemd:

- a. Contacten onderhouden met de krijgsmachtpredikanten;
- b. Contacten onderhouden met de gereformeerde militairen in binnen- en buitenland;
- c. Contact onderhouden met het thuisfront van de gereformeerde militairen;
- d. Contact onderhouden met de hoofdkrijgsmachtpredikant;
- e. Deelnemen aan het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken, CIO-M;
- f. De ontwikkelingen in de krijgsmacht zo nauwkeurig mogelijk volgen.

3. DE WERKZAAMHEDEN VAN HET DEPUTAATSCHAP

Sinds de vorige verslagperiode heeft het deputaatschap de vergaderingen zo ingericht, dat het eerste deel van een vergaderavond plenair is, terwijl in het tweede deel van de avond de beide secties afzonderlijk vergaderen. Plenair vergaderden we op de volgende data: 1 april 2005; 10 juni 2005; 9 september 2005; 4 november 2005; 13 januari 2006; 9 mei 2006; 22 september 2006; 17 november 2006; 19 januari 2007; 23 maart 2007; 5 juni 2007; 21 september 2007; 30 november 2007;

Naar het oordeel van deputaten is de vergaderfrequentie in overeenstemming met de nodige werkzaamheden.

Van de werkzaamheden zijn de volgende zaken te melden (alfabetisch):

Begeleiding bij plaatsing in het buitenland

De sectie militairen heeft voor zover mogelijk uitgezonden militairen begeleid bij plaatsing in het buitenland. Begeleiding op de plek zelf is in feite niet mogelijk. Daarin verschilt de begeleiding met de begeleiding die de CCGG voorheen bood aan dienstplichtigen bij de opkomst voor hun nummer. Deputaten hebben geprobeerd door middel van post en mail mee te leven met de uitgezonden. Verder valt te wijzen op de thuisfrontavonden die zijn georganiseerd (zie daar).

Beroepscode krijgsmachtspredikanten

In het CIO-M overleg heeft de hoofdkrijgsmachtspredikant (HKP) gevraagd om toezending van gedragscodes die de aangesloten kerkgenootschappen hanteren voor hun predikanten. De bedoeling is het samenstellen van een beroepscode voor geestelijke verzorgers in de krijgsmacht. In ons rapport aan de vorige synode werd een dergelijke gedragscode al genoemd (5.3.5). Hoewel deputaten achter die doelstelling staan, konden zij de HKP niet helpen, aangezien de GK een dergelijke gedragscode niet kennen. In het predikantenblad *Pro Ministerio*, 31^e jaargang nr. 4 (september 2002) staat een beroepscode voor predikanten afgedrukt, maar deputaten konden die niet aan de HKP voorleggen. Intussen is een *Beroepscode voor Geestelijk Verzorgers in de Krijgsmacht* aanvaard, waar deputaten met instemming kennis van hebben genomen.

Conferentie

Tijdens de verslagperiode is er een conferentie geweest voor deputaten en krijgsmachtspredikanten. Daarbij waren ook aanwezig de deputaten en krijgsmachtspredikanten van de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Nederlands Gereformeerde Kerken. Deze conferentie had plaats op 7 en 8 oktober 2005 te Mennorode (Elspeet). Professor G. den Hartog sprak over 'recht en gerechtigheid', en krijgsmachtspredikant ds. C. Smit sprak over 'vervreemding'. Met name het laatste onderwerp besteedde aandacht aan het gevaar dat een krijgsmachtspredikant van zijn eigen kerk vervreemd kan raken. De vraag is, of de krijgsmachtspredikant zich voldoende geruggesteund weet door zijn eigen kerkelijke achterban. De deelnemers aan de conferentie vonden de gesprekken en discussies zinvol en opbouwend.

Contacten met CGK en NGK

In de afgelopen verslagperiode waren er officiële contacten met deputaten van de CGK en de NGK, zoals onder 'conferentie' is vermeld. Daarbuiten waren er nauwelijks zulke contacten. Overigens moet vermeld, dat de krijgsmachtspredikanten en militairen uit de betreffende kerken elkaar tijdens het werk in de dienst geregeld ontmoeten. Verder moet hier vermeld worden dat wij het *Rapport deputaten voor de geestelijke verzorging van de militairen* voor de GS van de CGK 2004 hebben ontvangen. Ook het *Rapport* van de Commissie van de Nederlands Gereformeerde Kerken voor Categorieel Pastoraat, gedateerd 31 januari 2007, hebben wij ontvangen.

Contact met de Hoofdkrijgsmachtspredikant

Rond de benoeming van twee nieuwe krijgsmachtspredikanten vanuit onze kerken zijn er contacten geweest met de hoofdkrijgsmachtspredikant, ds. G. Bikker. Die contacten hadden een positieve inhoud: de HKP vroeg onze medewerking bij de formele kerkelijke handelingen rond het afscheid van beide predikanten van hun gemeentes, en de indiensttreding bij Defensie. Bij het afscheid van beide predikanten was ds. G. Bikker zelf aanwezig. Hij voerde namens de Protestantse Geestelijke Verzorging tijdens de diensten het woord. Ook zijn er contacten rond de verzending van het *Jaarschrift* van de Dienst Protestantse Geestelijke Verzorging aan de dienstdoende predikanten in onze kerken. En verder zijn er de geregelde contacten met de HKP in het verband van CIO-M (zie hoofdstuk 6).

Contactpersonen voor militairen

In de verslagperiode werd de vraag aan deputaten voorgelegd, of het ook handig zou zijn als er weer contactpersonen voor militairen in garnizoensplaatsen zouden komen. Hoewel hier positieve kanten aan zitten, hebben deputaten gemeend hiertoe zelf geen actie te ondernemen, om twee redenen. In de eerste plaats is de opkomstplicht opgeschort, waardoor 'de dienstplichtigen' als zodanig niet meer bestaan. En een ander argument is dat nagenoeg iedere militair in de regel de zondagen buiten diensttijd in eigen gemeente kan doorbrengen. In voorkomende situaties kunnen thuisgemeenten contact opnemen met de kerk, op welks kerkelijk grondgebied de kazerne zich bevindt. De militairen zelf kunnen in de toekomst via het netwerk van gereformeerde militairen nagaan welke broeders en zusters bij dezelfde eenheid geplaatst zijn en zodoende ook zelf regelingen treffen.

Cursussen voor militairen

Deputaten hebben geconstateerd dat het in de tegenwoordige tijd nauwelijks mogelijk is cursussen te geven voor de toerusting van (aanstaande) militairen. Weliswaar voorziet het Algemeen Militair Ambtenaren Reglement in mogelijkheden tot bijscholing of cursussen. Maar gebleken is dat het erg lastig is om een groep van minimale grootte bij elkaar te krijgen voor een cursus of scholing. Dat ligt voornamelijk aan de volle agenda's van betrokkenen, en aan de tendens om de prioriteiten in de vrije tijd ergens anders te leggen. Ook deputaten hebben volle agenda's. Bovendien worden er binnen de krijgsmacht veel relevante cursussen gegeven, die in behoeftes voorzien. Om die reden neigen deputaten er naar om dit onderwerp uit de Instructies weg te laten.

Financiële risico's bij eventueel ontslag krijgsmachtspredikant

Deputaten kwamen voor de vraag te staan hoe financiële risico's die krijgsmachtspredikanten lopen wanneer ze onverhoopt ontslagen zouden worden, door de kerken afgedekt kunnen worden. Natuurlijk is de vraag: is een dergelijk ontslag denkbaar? Theoretisch laat zich denken dat een krijgsmachtspredikant zich niet kan verenigen met een opdracht, bijvoorbeeld een uitzending waar hij ter wille van het geweten niet achter kan staan. Overigens ligt niet voor de hand dat ontslag het directe antwoord van Defensie is. Welke regelingen Defensie heeft ingeval van zo'n ontslag, is niet goed duidelijk.

Maar het gaat om de vraag welke regeling de kerken hebben indien onverhoopt een krijgsmachtspredikant zonder inkomen zou raken, terwijl de kerken hem nog wel als predikant erkennen en handhaven. Deze vraag hangt samen met het voorstel elders in dit rapport, om Regeling-C te wijzigen. De vraag is actueel geworden door de verbintenis van enkele krijgsmachtspredikanten aan kerken, waaraan ze nooit als actief dienend predikant waren verbonden. Die kerken willen weten of ze financiële verplichtingen aangaan bij kerkrechtelijke verbintenis van een krijgsmachtspredikant.

Deputaten hebben contact gezocht met deputaten dienst en recht. Zij adviseerden om de regelingen van Defensie hieromtrent te bestuderen; om in voorkomend geval eenzelfde financiële regeling toe te passen als gebruikelijk is bij artikel 14 van de kerkorde; en om aan de synode te vragen de eventuele financiële risico's (als die er zijn) te dekken. Deputaten hebben deze adviezen overgenomen. Onze vraag vindt u bij de conclusies en conceptbesluiten (hoofdstuk 8).

Geestelijke verzorging in justitiële inrichtingen

De Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005 heeft het volgende besluit genomen (Acta art. 30):

Besluit 2e

deputaten geestelijke verzorging militairen aan te wijzen als instantie tot welke een predikant en zijn kerkenraad zich kunnen wenden voor contact en advies.

Grond 5:

de positie van een geestelijk verzorger in een justitiële inrichting komt het meest overeen met die van een krijgsmachtspredikant; bij deputaten GVM en bij de krijgsmachtspredikanten is veel kennis en ervaring aanwezig die te benutten is.

Naar aanleiding van dit besluit hebben deputaten GVM een gesprek gehad met deputaten kerk en overheid, in de personen van de broeders B. Koelewijn en J.P. de Vries. Deputaten GVM hebben

zich terughoudend opgesteld, omdat het gevangeniswezen echt iets anders is dan de krijgsmacht. Deze opdracht is zonder overleg door de synode op onze schouders gelegd. Maar er is binnen ons deputaatschap geen expertise op het gebied van justitiepastoraat. Besloten is dat deputaten kerk en overheid ons op de hoogte zullen houden van vacatures bij Justitie. Er zijn inderdaad enkele contacten op dit terrein geweest, waarvan op het moment van presenteren van dit rapport nog niets te zeggen is.

Handreiking aan kerkenraden

Eén van de deputaten GVM, br. G.H. Elzinga, heeft een *Handreiking voor kerkenraden* geschreven. Het schrijven van die Handreiking was uitvloeisel van zijn studie aan de GHBO te Zwolle voor kerkelijk werker. Aan kerkenraden wordt een handreiking geboden, op welke wijze zij iets kunnen betekenen voor het thuisfront van een militair die is uitgezonden voor een crisisbeheersingsoperatie. De Handreiking zal aan alle kerkenraden verzonden worden. Deputaten zijn zeer verheugd dat zij op deze wijze iets kunnen betekenen voor kerkenraden en gemeenteleden. Het is de wens van deputaten, dat kerkenraden zich hierdoor geholpen voelen.

Krijgsmachtpredikanten

In hoofdstuk 4 zal verslag worden gedaan van (de werkzaamheden van) de krijgsmachtpredikanten. Vanuit het perspectief van deputaten schrijven we hier het volgende. Het meest opvallende in de verslagperiode is het aantreden van twee nieuwe krijgsmachtpredikanten, te weten ds. T. Schutte (Schoolbat. Zuid, Oirschot, vanaf 1 december 2005), en ds. J.W. Veltkamp (OTCLog, Soesterberg, november 2006). Daar zijn deputaten erg blij mee. Het mag gezien worden als een zegen van de Heer van de kerk, dat nu vier krijgsmachtpredikanten uit onze kerken present zijn in de geestelijke frontlinie van de krijgsmacht. Voor zover mogelijk bezoeken de krijgsmachtpredikanten de vergaderingen van de sectie krijgsmachtpredikanten. Daar doen ze verslag van hun werkzaamheden, mondeling of schriftelijk. Af en toe bespreken deputaten een gehouden kerkdienst 'te velde'. En verder krijgen de krijgsmachtpredikanten op hun werkplek soms bezoek van deputaten. In voorkomende gevallen is er telefonisch contact, of per e-mail.

Verder dient hier vermeld te worden dat er geen reserve krijgsmachtpredikanten meer zijn. Defensie heeft het verschijnsel 'reserve' in dit opzicht geschrapt. Daardoor hoeft ook geen melding gemaakt te worden van contacten met deze groep.

Logo

In de verslagperiode is gewerkt aan een logo. Daarmee treedt het deputaatschap herkenbaar naar buiten. Voor gereformeerde militairen en anderen wil GVM een herkenbaar uiterlijk hebben. Het logo wordt gebruikt bij correspondentie en op het visitekaartje van de Coördinator Buitenland. Het logo is te vinden op de website www.militairen.gkv.nl. Zie voor uitleg van het logo op deze site.

Netwerk uitgezonden militairen

In de verslagperiode zijn alle kerken gebeld om te informeren of er militairen in de betreffende gemeente zijn. De reacties van de kerken zijn verwerkt, zodat deputaten redelijk zicht hebben op dienstdoende militairen. Door middel van mailing wordt geprobeerd de gegevens up-to-date te houden. Toch lijkt het zicht op (de plaatsing van) de militairen moeilijker te zijn geworden dan vroeger het geval was. Tijdens de gehouden thuisfrontavonden wordt geprobeerd deze lacune wat op te vullen, maar dat is toch zeer ten dele mogelijk. Vooral bij uitzending van militairen is het van belang dat er onderlinge contacten zijn.

Nieuwsbrief

Af en toe is gebruik gemaakt van de mogelijkheden van de GK nieuwsbrieven. In combinatie met de eigen website kan de nieuwsbrief iedereen in gereformeerd Nederland op de hoogte brengen van de ontwikkelingen rond bijvoorbeeld uitzendingen. Maar de praktijk wijst uit dat de beperkte beschikbare tijd van deputaten beperkingen oplegt aan het benutten van de nieuwsbriefmogelijkheden. Deputaten willen in de toekomst alert zijn in de nieuwsvoorziening.

Ontmoetingsdag van militairen

Een ontmoetingsdag voor gereformeerde militairen, die voor 20 april 2007 stond gepland te Deventer, is niet doorgegaan. Deputaten CGK werkten mee in de organisatie. De dag was aangekondigd via advertenties in het ND en RD en ook via de Nieuwsbrief GK. Maar dat kon niet voorkomen dat er veel te weinig aanmeldingen waren om een dergelijke dag tot een succes te kunnen maken. Deputaten willen niet verhelen dat het moeten afzeggen van deze dag een

teleurstelling was. Hier was aan gereformeerde militairen een unieke kans geboden om elkaar te ontmoeten en bij te praten. Bovendien waren er goede workshops gepland. Het heeft niet mogen baten. Wellicht was ook hier het probleem van de volle agenda's (zie bij cursussen) van toepassing.

Ontwikkelingen in de krijgsmacht

Tijdens de vergaderingen van GVM praten we elkaar zoveel mogelijk bij over de ontwikkelingen binnen de krijgsmacht. Opmerkelijke ontwikkelingen worden meestal door de media gemeld. Maar er zijn ook wel zaken die het nieuws niet halen, en die toch van belang zijn. Een voorbeeld daarvan is, dat deputaten eerder op de hoogte waren van de gevaren van de militaire missie in Afghanistan, dan de media er melding van maakten. De militaire leden van het deputaatschap en de krijgsmachtpredikanten zijn van onmisbaar belang voor de informatievoorziening van GVM. Verder kan gewezen worden op de contacten van CIO-M, elders in dit rapport.

Pensioengat krijgsmachtpredikanten

In de rapportage aan de Generale Synode te Amersfoort-Centrum 2005 werd gesproken over de aanpassing van het uitkeringsreglement van VSE, waardoor ook krijgsmachtpredikanten binnen de uitkeringsregeling zouden vallen. In de huidige verslagperiode kwam de vraag naar voren, of er sprake is van een zogenaamd 'pensioengat'. Intussen is dit probleem verholpen.

Regeling C (zie ook: Financiële risico's)

AANLEIDING

Dit onderwerp keert voortdurend terug in de besprekingen van het deputaatschap, daar de kans bestaat (hoewel die zeer gering is), dat een krijgsmachtpredikant enige tijd zonder inkomen komt te zitten. Wie is daarvoor dan verantwoordelijk?

Het onderwerp werd actueel doordat de broeders van Eindhoven-Best, die de overgang van ds. A.H. van der Velden voorbereidden, aangaven, dat zij daarover graag een uitspraak van deputaten hadden.

OMSCHRIJVING VAN DE MOEITE

In Regeling C artikel 8 (GS Zuidhorn, zie Acta Bijlage V3) staat:

De kerkenraad is na indiensttreding van de predikant bij defensie niet meer verantwoordelijk voor het levensonderhoud van de predikant en zijn gezin naar de artikelen 11 en 13 K.O., onder voorbehoud dat met VSE goede afspraken gemaakt zijn over de pensioenoverdracht.

Wanneer nu een krijgsmachtpredikant, om wat voor redenen dan ook, zonder inkomen komt te zitten voordat hij de emeritaatgerechtigde leeftijd heeft bereikt, is niet de kerk waaraan hij rechtens verbonden is, verantwoordelijk voor zijn levensonderhoud naar art. 11 KO en is art. 13 KO nog niet aan de orde.

Het kan binnen het gereformeerd kerkrecht niet dat de kerken geen verantwoordelijkheid zouden dragen voor het levensonderhoud van hun predikanten. Zij dienen ervoor te zorgen, dat die verantwoordelijkheid geregeld is op de een of andere manier. Zoals het nu in artikel 8 uit de regeling staat, is het verantwoord geregeld in die zin, dat tijdens hun diensttijd en vervroegd pensioen de krijgsmacht daarin voorziet. Na het bereiken van de emeritaatgerechtigde leeftijd komt daar nog de voorziening via de VSE bij.

Er zal een zodanige uitspraak moeten worden gedaan, dat er altijd een instantie is die er verantwoordelijk voor draagt, dat het levensonderhoud van krijgsmachtpredikanten te allen tijd geregeld is.

VOORSTEL

Gezien het bovenstaande stelt het deputaatschap geestelijke verzorging militairen aan de synode de volgende wijziging en toevoeging voor van regeling C artikel 8:

De kerkenraad is na indiensttreding van de predikant bij defensie niet meer verantwoordelijk voor het levensonderhoud van de predikant en zijn gezin naar de artikelen 11 en 13 K.O., onder voorbehoud dat met VSE goede afspraken gemaakt zijn over de pensioenoverdracht. Eventuele financiële consequenties, voortvloeiend bij ontslag uit het krijgsmachtpredikantschap, zijn voor rekening van de Gereformeerde Kerken in Nederland, daarin vertegenwoordigd door de deputaten geestelijke verzorging militairen.

GROND

In art. 11 K.O. wordt bepaald dat de kerkenraad verplicht is namens de gemeente, die hij hierin vertegenwoordigt, haar predikanten naar behoren te onderhouden. Krijgsmachtpredikanten worden door de kerken gemeenschappelijk gezonden naar art. 12 K.O. Daarbij worden zij verbonden aan een kerk onder goedkeuring van het kerkverband (de classis). Daarmee zijn de kerken gemeenschappelijk verantwoordelijk voor het in artikel 11 K.O. bepaalde.

Sacramenten

In artikel 102, besluit 3a en 3b, heeft de GS van Amersfoort-Centrum 2005 besloten dat krijgsmachtpredikanten gerechtigd zijn de sacramenten te bedienen, onder bepaalde voorwaarden. Dit besluit gaf aan met name de krijgsmachtpredikanten ruimte voor hun werk. Uiteraard hebben deputaten zich op de hoogte willen houden van de uitvoering van dit besluit. In de gesprekken en de correspondentie met de krijgsmachtpredikanten is dit onderwerp regelmatig ter sprake gekomen. Deputaten zijn er van overtuigd, dat de krijgsmachtpredikanten de zorgvuldigheidseisen nauwgezet toepassen, in de situaties waarin een sacrament wordt bediend.

Thuisfrontavonden

De sectie militairen heeft op de avonden van 16 juni 2006, 9 februari 2007 en 28 september 2007 thuisfrontavonden belegd. De avonden waren bedoeld voor gereformeerde militairen en hun gezins- en familieleden, om te spreken over de impact van uitzendingen van militairen. De avonden waren een groot succes. Er waren militairen met uitzendervaring, en militairen die voor het eerst uitgezonden zouden worden. Op de tweede avond was ook ds. A.H. van der Velden aanwezig, die zich op dat moment aan het voorbereiden was voor zijn uitzending naar Afghanistan. Wat vooral duidelijk werd, is hoe belangrijk het is dat er ook aandacht is voor de thuisblijvers (het thuisfront). Echtgenotes, kinderen, en vriend(inn)en van uitgezonden voelen zich wel eens eenzaam en onbegrepen. De spanningen rond de gevaren van de uitzending moeten uitgesproken kunnen worden. Daarin kunnen kerkelijke gemeentes en ambtsdragers een grote rol spelen, maar dat blijkt soms tegen te vallen. In september werd de avond ook bezocht door leden van de CGK. Met regelmaat zullen de thuisfrontavonden gehouden worden; de eerstvolgende zal worden georganiseerd door deputaten van de CGK, begin 2008.

Universiteitsberaad

Het deputaatschap GVM is door de brs. G.H. Elzinga en G.F. de Kimpe vertegenwoordigd geweest op de bijeenkomsten van het universiteitsberaad d.d. 10 juni 2006 en 22 juni 2007. Deputaten begrijpen dat de universiteit graag een klankbord vanuit de kerken wil hebben. Maar wij zijn het er niet mee eens, dat een deputaatschap extra belast wordt met een taak die voor het deputaatschap oneigenlijk is. Aanvankelijk hadden deputaten de indruk dat de communicatierichting voornamelijk eenzijdig is. In die zin, dat (de dienstverlening vanuit) de universiteit centraal staat. Temeer daar duidelijk gesteld is dat de ThuK geen behoefte heeft de (problematiek van) deputaten te horen. Naar de mening van deputaten zou de universiteit veel kunnen opsteken van de diverse deputaatschappen. Bij de tweede vergadering was de indruk van deputaten positiever, doordat de ThuK toen duidelijk in gesprek ging met de aanwezige deputaatschappen inzake alles wat zich afspeelt op het raakvlak van de ThuK en de deputaatschappen. We hopen dat het beraad zich in deze richting verder ontwikkelt.

Veiligheid en privacy van militairen

Een onderwerp waarover GVM diep heeft nagedacht, betreft de veiligheid en privacy van militairen. Aanleiding daartoe was een opmerking van een militair. Hij wees er op dat privacygegevens van militairen niet publiek van Internet gehaald moeten kunnen worden. Houd rekening met mensen die zulke gegevens zouden kunnen gebruiken voor minder fraaie doelen. GVM heeft met deze opmerking rekening willen houden bij het digitaliseren van het netwerk voor militairen. Gedacht wordt aan een inlogcode die een gebruiker van het digitale netwerk moet toepassen voordat hij bijvoorbeeld kan nagaan welke militair waar is geplaatst of waarheen hij wordt uitgezonden. Op dit moment is de site nog niet zo ver geprofessionaliseerd. Ook wordt er naar toe gewerkt om de uitwisselbaarheid van gegevens via het web te beperken tot slechts een deel van de persoonlijke gegevens; adressen en telefoonnummers bijvoorbeeld zijn dan niet vrij toegankelijk.

Voorbedezondag

In 2006 hebben deputaten een brief laten uitgaan naar de kerken, met de vraag om op zondag 2 juli 2006 voorbede te doen voor uitgezonden militairen en ondersteunend personeel. Voor die vraag

was aanleiding. Vanaf juli 2006 zijn Nederlandse militairen uitgezonden naar Uruzgan (Afghanistan), om een Nederlandse bijdrage te leveren aan de vredesmissie aldaar. Het was bekend dat het een missie is, die niet zonder gevaren zou zijn. Daarom leek het deputaten een goede zaak, om de kerken te betrekken in de voorbede voor de uitgezonden. Er zijn immers ook leden van onze kerken bij de uitzending betrokken, waaronder onze krijgsmachtpredikanten. Voor zover het de deputaten bekend is, is er op grote schaal aan deze oproep gehoor gegeven. Daar zijn we erg blij mee. Immers, juist bij zulke missies wordt duidelijk hoezeer het leven van kwetsbare mensen afhankelijk is van de bescherming van God. Bovendien worden de kerken door deze voorbede direct betrokken bij het wel en wee van de lijdende plaatselijke bevolking elders in de wereld. Daarom is ook gevraagd om voorbede voor verbetering van de situatie in de betreffende gebieden. En voor de verantwoordelijken in de politiek en de krijgsmacht.

4. DE KRIJGSMACHTPREDIKANTEN

Het meest opvallende in de verslagperiode is het aantreden van twee nieuwe krijgsmachtpredikanten, te weten ds. T. Schutte (Schoolbat. Zuid, Oirschot, vanaf 1 december 2005), en ds. J.W. Veltkamp (OTCLog, Soesterberg, november 2006). Daar zijn deputaten erg blij mee. Het mag gezien worden als een zegen van de Heer van de kerk, dat nu vier krijgsmachtpredikanten uit onze kerken present zijn in de geestelijke frontlinie van de krijgsmacht.

Ds. A.H. van der Velden

is sinds 1 april 2000 actief als krijgsmachtpredikant. Momenteel is hij nog steeds geplaatst als geestelijk verzorger bij de 13^e Brigade te Oirschot. Hij heeft in Oirschot onder andere als collega ds. T. Schutte. Ds. Van der Velden werkt in een team met 3 aalmoezeniers, 2 dominees, 1 raadsman en 1 raadvrouw. Het lukt hem en zijn collega Schutte goed, hun gereformeerde identiteit te handhaven binnen het team. Hij heeft veel overleg op hoog niveau, en daardoor weinig contact met lagere rangen. Het meedenken met het militaire kader ziet hij als een uitdaging. Zijn pastorale taak kan hij verrichten tijdens oefeningen (schietseries), waarbij hij aanwezig is. Deputaten hebben een kerkdienst (Bergen-Hohne) uit 2005 beluisterd, en waren diep geraakt door de indringende boodschap die ds. Van der Velden aan de manschappen voorhield. En dat alles in een vorm, die past bij de militaire setting van de oefening van dat moment. Deputaten zijn er van overtuigd dat ds. Van der Velden op overtuigende en gereformeerde wijze zijn taak uitvoert. In deze verslagperiode hebben deputaten (tot nu toe) geen ervaringen vernomen van bediening van de sacramenten.

Een ingrijpende tijd voor ds. Van der Velden en zijn gezin is de uitzending naar Uruzgan geweest, van maart 2007 tot augustus 2007. Hij hield bekenden en deputaten regelmatig op de hoogte van zijn bevindingen middels een aantal uitvoerige en indrukwekkende nieuwsbrieven. Vier keer heeft hij een afscheidsceremonie moeten voorbereiden. Daarvoor bestaat geen standaardprocedure. Met de humanistisch raadsman verzorgde hij de afscheidsceremonies. Daarvoor werden gesprekken met het onderdeel gevoerd; de muzikale voorkeur van de overledene uitgezocht; enz. Ze probeerden recht te doen aan de overledene. De bijdrage van ds. Van der Velden bestond uit een bijbel overdenking, het voorgaan in gebed, en gesprekken met collega militairen. Als de kist naar het vliegtuig werd gebracht, stonden de manschappen langs de route opgesteld. Ook de verpleegkundigen hadden het zwaar te verduren. Zij zagen schokkende dingen. En eveneens de mensen die op wacht stonden hebben meerdere malen schokkende dingen gezien. Bijvoorbeeld kinderen die zwaargewond werden binnen gebracht voor het hospitaal. Daarom voelde hij zich geroepen ook tot in de kleine uurtjes dienst te doen.

Wat niet zo in het nieuws kwam was, dat er naast doden ook nogal wat gewonden zijn gevallen, waarvan de meesten gelukkig licht gewond. Bij calamiteiten ging ds. Van der Velden naar het hospitaal, en de raadsman naar het onderdeel.

Wat betreft de diensten op zondag: er kwamen gemiddeld zo'n 20 mensen in de diensten. Vooral uit de battlegroup kwamen relatief veel kerkgangers.

We zijn de Heer dankbaar, dat ds. Van der Velden weer behouden thuis mocht komen, bij zijn gezin en op zijn werk.

In 2007 is ds. Van der Velden verbonden aan de kerk van Eindhoven-Best. Deze plaats ligt voor de hand, aangezien hij met zijn gezin daar woont. Deze verbintenis is de uitkomst van langdurig overleg tussen deze kerk en de kerk van Amstelveen, in verband met de veranderde kerkelijke

situatie in Amstelveen. Tot dan toe was hij aan Amstelveen verbonden als predikant met een bijzondere taak. Omdat hij al bevestigd was als krijgsmachtpredikant, kon die verbintenis plaatsvinden met enkel een intrededienst. Rond zijn nieuwe verbintenis hebben deputaten intensief overleg gehad met de kerkenraad van Eindhoven-Best, voor het afdekken van mogelijke financiële risico's. Uitvloeisel daarvan is het voorstel tot wijziging van Regeling C.

Ds. J.P. van Bruggen

is sinds 9 april 2000 als krijgsmachtpredikant werkzaam bij Defensie. Als predikant met een bijzondere taak is hij verbonden aan de kerk te Zuidlaren. Van juli 2003 tot augustus 2006 was hij met zijn gezin uitgezonden naar Aruba voor de Geestelijke Verzorging bij de marinierskazerne Savaneta. Zijn taak bestond uit de zorg voor de militairen en hun relaties, vormingswerk, onderhouden van contacten met Arubanen voor charitatieve actie en kerkdiensten. Bijna elke week werden diensten in de kapel belegd. Ook gaf hij catechese. Van zijn werk is een tv-uitzending gemaakt die tweemaal is uitgezonden en veel bekendheid heeft gegeven. Deze is als DVD verkrijgbaar. Naast zijn reguliere werk deed hij veel 'vrijwilligerswerk' voor de protestantse gemeente in Oranjestad die in een moeilijke situatie verkeerde. Dit bestond uit pastoraal werk, catechese, voorgaan in diensten en advisering van de kerkenraad. De kerkenraad heeft gekozen voor een bijbelgetrouwe predikant en in augustus 2006 is een predikant uit onze kerken, ds T. Oosterhuis, als predikant bevestigd.

In augustus 2006 keerden hij en zijn gezin terug en gingen in De Groeve wonen. Hiermee kwamen ze binnen de grenzen van de zendende gemeente Zuidlaren waar ze zich weer bij aansloten. Vanaf 2 oktober 2006 is ds. J.P. van Bruggen geplaatst bij het Korps Mariniers in Doorn. Zijn directe verantwoordelijkheid betreft het Tweede Bataljon dat in deze periode in een opwerkfase verkeert. De eenheden oefenen op diverse plaatsen in Nederland. Hij bezoekt de oefeningen zoveel mogelijk en neemt daar af en toe ook aan deel. Verder bestaat zijn taak voor een groot deel uit het bezoeken van zieken en gewonden, en incidenteel het leiden van begrafenissamenkomst. Ook geeft hij aandacht aan andere eenheden van het Korps Mariniers; in deze periode zijn meerdere groepen in Afghanistan geweest; de uitzending had voor sommigen ingrijpende gevolgen in de vorm van verwondingen en geestelijke nood. Grotere oefeningen op bataljonsniveau vinden plaats in Noorwegen en Engeland. Ds. Van Bruggen ging mee met de Wintertraining in Noorwegen (7 weken), de schiettraining in Wales (4 weken) en de Bergtraining in Noorwegen (4 weken). Om zo goed mogelijk contact te kunnen krijgen en onderhouden met de jongens en de mannen nam hij zelf ook deel aan de koudweer- en bergtraining.

Tijdens de oefeningen verzorgt hij wekelijks kerkdiensten, samenkomsten. Vanwege het intensieve oefenprogramma is dat niet altijd eenvoudig. Het zijn kleine aantallen die de diensten bezoeken. Ds. Van Bruggen probeert met de diensten ook niet-kerkelijken te bereiken. Hij ziet zijn opdracht als een goede mogelijkheid om het evangelie in doen en laten te laten uitkomen in een veelal van God vervreemde samenleving.

Ds. T. Schutte

werkt vanaf december 2005 bij het Schoolbataljon Zuid te Oirschot. Wat betreft de samenwerking in een team: zie bij ds. A.H. van der Velden. Ds. Schutte geeft veel uren geestelijke vorming aan mensen in opleiding. Hij geeft bijvoorbeeld blokken Islam en Christendom. De gereformeerde identiteit van hem en collega Van der Velden is binnen het team goed te handhaven. Er wordt gewerkt met respect en in gelijkwaardigheid. Hij ervaart veel vreugde in zijn werk. Het doet hem goed dat ook de commandant tevreden is over zijn werk.

Gezin Schutte is naar Ede verhuisd. Hij overweegt om zich te verbinden aan één van de kerken in Ede, op dezelfde wijze zoals hij nu verbonden is aan de kerk te Putten.

Ds. J.W. Velkamp

woont in Almere, de plaats waaraan hij het laatst als predikant was verbonden. Enkele keren per jaar gaat hij daar voor in een kerkdienst. Ook gaat hij regelmatig elders in een kerkdienst voor. Naast en tijdens zijn werk op de kazerne heeft hij gelegenheid om verder te werken aan zijn promotie over de 'Walcherse Artikelen'. Over enkele jaren hoopt hij promotieklaar te zijn. Ondanks het feit dat hij vooral bekend was met de marine, heeft hij het naar zijn zin bij de landmacht. Zijn werkterrein is voornamelijk de Dumoulinkazerne te Soesterberg. Hij is hier de enige geestelijk verzorger. De kazerne is met name een Opleidings- en Trainings Centrum Logistiek (OTClog). De vaste staf met instructeurs bestaat uit ca. 400 man, terwijl er jaarlijks zo'n 15.000 cursisten voorbij

komen, die een kortere of langere cursus volgen, variërend van 1 dag tot enkele maanden. Het zijn vooral de mensen van de Koninklijke Militaire School en de Koninklijke Militaire Academie die wat langer blijven. Ds. Veltkamp is nog op zoek naar zijn mogelijke taken tussen al die cursisten. Daarover is hij in overleg met de instructeurs van de diverse opleidingen. De cursisten zijn verbonden aan hun eigen onderdelen, die weer eigen geestelijk verzorgers in dienst hebben. Daarom zal zijn taak vooral op het terrein van ethiek liggen, als dat inpasbaar is in het curriculum. In verband daarmee is hij bezig met het uitdenken en ontwikkelen van lesmateriaal dat hij zo mogelijk in lessen of cursussen kan gebruiken.

Verder is hij de geestelijk verzorger van het vaste personeel. Hij maakt er vooral werk van om bekend te raken bij de verschillende adjudanten van de diverse opleidingen. Via hen kan hij gemakkelijker in de opleidingen komen, en via de adjudanten is de weg naar de hoofden van de diverse opleidingen gemakkelijker.

Waar hij een bijzondere band mee heeft is de School Bijzondere Opleidingen, pal tegenover zijn eigen kantoor. Het gaat om ontspoorde jongens die een disciplinetraject van 12 weken aangeboden krijgen. Het betreft een samenwerkingsproject met enkele grote gemeenten, zoals Amsterdam en Den Haag, om de ontspoorde jongens zo mogelijk een nieuw perspectief te bieden. Mede dankzij interventie van ds. Veltkamp kon dit project blijven voortbestaan. Het wordt vanaf 1 januari 2008 bekostigd vanuit een ander ministerie. Eén en ander is uitgebreid in het nieuws geweest.

5. PUBLIC RELATIONS

In bescheiden mate doet het deputaatschap ook aan *public relations*. GVM heeft na de vorige synode gebruik gemaakt van de mogelijkheid zichzelf te presenteren in het Gereformeerde Kerkblad voor Midden- en Zuid-Nederland. Daar werden de besluiten van de GS Amersfoort-Centrum 2005 betreffende GVM in kort bestek toegelicht.

Hier volgen enkele meer structurele mogelijkheden van bekendheid.

In 's Konings Dienst

Eind 2006 heeft de sectie militairen het laatste nummer van *In 's Konings Dienst* laten verschijnen. Vijftig jaargangen lang heeft het blad bestaan, indertijd met name bedoeld voor de dienstplichtige militairen. Lange tijd is het blad een uitgave geweest van de Contact Commissie Gereformeerde Garnizoenskerken (CCGG), om de gereformeerde militair of dienstplichtige te steunen bij zijn gereformeerde identiteit in de krijgsmacht. Later viel de uitgave van het blad onder verantwoordelijkheid van de sectie militairen. In de laatste tijd hebben diverse veranderingen plaatsgevonden. De opkomstplicht is opgeschort, en de krijgsmacht is nu een beroepsorganisatie geworden. De grote garnizoenen in Duitsland zijn alle opgeheven. De (auto)mobiliteit van de militair is groter geworden, waardoor het leven van de militair 'normaler' is geworden. Hij/zij kan meer dan vroeger een normaal gezinsleven leiden. En de informatieverstrekking is veranderd door het digitale tijdperk. De specifieke informatie van het huidige deputaatschap GVM is veel gemakkelijker te verkrijgen van de website (zie daar). Om die redenen is er een einde gekomen aan een verschijning die het vijftig jaren heeft volgehouden.

Website

Wie de website van GVM (www.militairen.gkv.nl) bezoekt, ziet direct het logo van GVM (zie bij logo). Er is een handige link naar CIO - Interkerkelijk Contact in Overheidszaken. Verder kan het rapport aan de GS Amersfoort-Centrum 2005 worden gedownload. Maar het belangrijkste is, dat militairen er hun mutaties kunnen aangeven: opkomst, overplaatsing, plaatsing in het buitenland, en uitzending. Ook kan de lezer nagaan welke taken deputaten van de Synode hebben gekregen. Deputaat A. Stam is de beheerder van deze site. De site is bedoeld om nieuws en feiten te vermelden, en dat gebeurt ook regelmatig. Maar wellicht zou die functie van de site nog beter benut kunnen worden.

In de afgelopen verslagperiode is er overleg geweest rond een nieuw webplatform gkv.nl.

Deputaten hebben onder andere aangegeven dat er behoefte is aan een weblog voor uitgezonden militairen; emailformulieren voor deelname aan bepaalde activiteiten; een mogelijkheid voor militairen om met één oogopslag te kunnen zien welke militair waar werkzaam is, zonder dat de privacy in gevaar komt. Kortom, deputaten willen voor militairen gemakkelijk vindbaar, herkenbaar, en communiceerbaar zijn. Het ligt in de bedoeling dat de site voldoet aan de opdracht van de GS 2005, om een goed netwerk op te zetten en in stand te houden. Overigens doet de sectie militairen dat al sinds jaar en dag.

“Uitgezonden”

Uitgezonden is de titel van de DVD die deputaten hebben laten maken in samenwerking met ‘De Luisterpost/Bralectah’. Alle aspecten waarmee (uitgezonden) militairen te maken krijgen, zeker op het terrein van het geloof, worden in deze film duidelijk belicht.

Deputaten zijn ingegaan op een vraag van LPB, om medewerking aan voorlichtingsmateriaal over deputaatschappen en hun werk. Het is vooral de actualiteit van de uitzendingen van Nederlandse militairen, die in deze film aan de orde is. Deputaten juichen het initiatief van LPB toe, en menen daarin een goede bijdrage te kunnen leveren aan goed voorlichtingsmateriaal voor de kerken, en voor broeders en zusters die (wellicht) als militair met uitzending te maken krijgen. Deputaten achten het een goede zaak, dat in dit visuele tijdperk ook het werk van militairen en krijgsmachtpredikanten op het netvlies van de doelgroep komt te staan. Bovendien zien deputaten hierin een mooie aanleiding om de opdracht van de GS Amersfoort-Centrum 2005 om méér met de kerkleden te communiceren, in praktijk te brengen. Alle kerkenraden hebben een exemplaar ontvangen, met het verzoek er aandacht aan te geven. De DVD is aan de Minister van Defensie aangeboden, wat landelijk de aandacht heeft getrokken. Intussen blijkt er vraag naar de DVD te zijn, ook van buiten de eigen doelgroep. *“Aanleiding voor deze voorlichtingsvideo was de constatering dat in de Gereformeerde Kerken (Vrijg.) over het algemeen weinig bekendheid bestaat met het werk van het Deputaatschap Geestelijke Verzorging Militairen. Onze krijgsmacht wordt steeds vaker ingezet voor crisisbeheersingsoperaties en moet daarbij ook steeds vaker daadwerkelijk met de wapens optreden. Daardoor is het belang van geestelijke verzorging van militairen toegenomen. Doel van deze productie is het bij kerkleden onder de aandacht brengen van de uitzending van militairen op missies en hun geestelijke verzorging daarbij”*, aldus de uitleg achterop de doos.

6. CIO-M

CIO-M staat voor: Commissie voor de geestelijke verzorging in de krijgsmacht, van het CIO (Interkerkelijk Contact in Overheidszaken). Zie www.cioweb.nl. Namens onze kerken is ds. W. Tiekstra de vertegenwoordiger in deze commissie. In de verslagperiode heeft het CIO-M vele malen vergaderd. De belangrijkste punten worden hier vermeld:

- De hoofdkrijgsmachtpredikant ds. G. Bikker is per 1 december 2007 afgetreden als HKP. Hij is opgevolgd door ds. P. van der Meulen.
- Jaarlijks heeft er een krijgsmachtpredikantenconferentie plaatsgevonden in Lunteren. Thema's waren: “De geestelijk verzorger kan het heen en weer krijgen” 2005, “Levensverhalen” 2006, “God met alle geweld...” 2007.
- De Staatssecretaris van Defensie heeft per brief bevestigd, dat de formatieomvang van de Dienst Geestelijke Verzorging zal blijven op het peil van 150 geestelijke verzorgers. Wel diende er binnen de verschillende richtingen een herschikking plaats te vinden, zodat er binnen de protestantse geestelijke verzorging één formatieplaats is verdwenen.
- Er is een nieuwe beroepscode en klachtenprocedure verschenen.
- Met betrekking tot uitzending van geestelijk verzorgers naar Afghanistan heeft het CIO-M het beleid: waar de militair gaat, gaat ook de GV-er.
- Het bestuur van het CIO-M is als volgt: Voorzitter: W.F.K. van Leeuwen (Protestantse Kerk in Nederland); Ambtelijk Secretaris: Mw. H.V.A. van Dunné (Doopsgezind). Zij volgde W.P. Boerop op die deze functie ongeveer 18 jaar heeft bekleed.
- Bij werving van krijgsmachtpredikanten ontvangen de CIO-M kerken van te voren een kopie van de mailing of advertentie die daarvoor uitgaat. Bij de wervingsronde in 2006 hebben uw deputaten besloten daarvoor geen extra aandacht te vragen bij de dienstdoende predikanten.
- De structurele ophanging van de Dienst Geestelijke Verzorging binnen de defensieorganisatie blijft een regelmatig onderwerp van gesprek.
- Opvallend is, dat er wel regelmatig onderwerpen naar voren komen om te behandelen, maar die daarna niet meer ter sprake komen. Dat kan blijken door de rapportage van de GS-2005 met deze rapportage te vergelijken.

7. DE OVERIGE OPDRACHTEN

Behalve de opdrachten die in de Acta 2005 zijn te vinden onder de artikelen 102 en 103, zijn er nog enkele andere opdrachten die het werk van deputaten regarderden.

Acta artikel 30, besluit 2 e:

“met betrekking tot deelneming van predikanten uit onze kerken aan de geestelijke verzorging in inrichtingen van justitie: e. deputaten geestelijke verzorging militairen aan te wijzen als instantie tot welke een predikant en zijn kerkenraad zich kunnen wenden voor contact en advies.”
Zie bij de betreffende paragraaf onder hoofdstuk 3.

Acta artikel 175:

“aan alle deputaatschappen op te dragen voor hun rapportage aan de synode en de kerken en voor hun communicatie samen te werken met deputaten generaal-synodale publicaties (sectie communicatie), waarbij de deputaatschappen wel de inhoudelijke verantwoordelijkheid houden voor hun eigen werk”.

Acta artikel 177 besluit 3:

“alle deputaatschappen op te dragen zich maximaal coöperatief op te stellen ten opzichte van het deputaatschap GSO”.

Acta artikel 179 besluit 1:

“voor de komende drie jaar nadere voorzieningen te treffen voor administratieve ondersteuning ten dienste van de kerken, de generale synode en haar deputaatschappen met de onder hen fungerende kerkelijke instellingen voor de volgende activiteiten” etcetera.

Acta artikel 180 besluit 1 en 2:

“alle deputaatschappen met de onder hen fungerende instellingen op te dragen zich coöperatief op te stellen ten opzichte van de centrale administratieve ondersteuning door deputaten generaal-synodale publicaties;
bij alle deputaatschappen met de onder hen fungerende instellingen erop aan te dringen voor hun administratieve activiteiten zoveel mogelijk van de mogelijkheden van de centrale ondersteuning gebruik te maken”.

Deputaten hebben van deze opdrachten (artikel 175, 177, 179, 180) kennis genomen en waar nodig toegepast bij de voorbereiding van deze rapportage.

8. CONCLUSIES EN CONCEPTBESLUITEN

Deputaten geestelijke verzorging militairen stellen vast dat er in de afgelopen 3 jaren heel veel gebeurd is op het terrein van hun opdrachten. Zij danken de Heer die kracht en gezondheid heeft gegeven om de vele werkzaamheden die hierboven vermeld zijn uit te voeren. Hoewel niet aan alle opdrachten evenveel aandacht kon worden gegeven, hebben deputaten naar vermogen de instructie uitgevoerd. Regelmatig stond hun de beperktheid van dit alles voor de aandacht. Te denken valt aan de militairen en krijgsmachtpredikanten, uitgezonden of zich voorbereidend op uitzending, die regelmatig geconfronteerd worden met de grote levensvragen, en met lijden en dood. Maar deputaten zijn vooral dankbaar dat al dit werk in het teken mag staan van de koninkrijk van God dat komt. Moge al dat werk vooral daaraan dienstbaar zijn geweest.

Deputaten stellen u voor het volgende te besluiten:

Besluit 1:

deputaten te dechargeren, hen te danken voor hun arbeid en het door hen gevoerde beleid goed te keuren.

Grond:

deputaten hebben blijkens hun rapporten naar vermogen aan hun opdrachten voldaan.

Besluit 2:

opnieuw deputaten te benoemen, verdeeld over de secties krijgsmachtpredikanten en militairen, met de volgende opdracht:

Sectie krijgsmachtpredikanten:

- a. als instantie te fungeren waaraan de overheid (c.q. de hoofdkrijgsmachtpredikant) mededeling kan doen, indien zij een of meer krijgsmachtpredikanten uit de gereformeerde kerken wenst;
- b. de ontwikkeling in de (geestelijke verzorging binnen de) krijgsmacht zo nauwkeurig mogelijk te volgen, te toetsen en zo nodig daarop in te spelen;
- c. een nauw contact met de hoofdkrijgsmachtpredikant te onderhouden om zo mogelijk tot goede afspraken te komen voor een verantwoord functioneren van door onze kerken uitgezonden krijgsmachtpredikanten;
- d. het lidmaatschap van de CIO-M te continueren en daarin naar vermogen een constructieve bijdrage te leveren;
- e. ijverig te zoeken naar predikanten die geschikt en bereid zijn de functie van krijgsmachtpredikant te vervullen, en zo te komen tot een bezetting van de plaatsen die voor gereformeerde predikanten beschikbaar zijn. Daarbij dient gehandeld te worden conform de door de Generale Synode Zuidhorn 2002-2003 vastgestelde en door de GS van Amersfoort-Centrum 2005 bevestigde regelingen A, B en C;
- f. ten aanzien van hun arbeid contact te onderhouden met de deputaten voor de relatie tussen kerk en overheid en de deputaten kerkrecht en kerkorde voor overleg met betrekking tot onderwerpen die beide deputaatschappen regarderen;
- g. geregeld contact te onderhouden met de krijgsmachtpredikanten om van hen rapport te ontvangen van hun werkzaamheden, hen bij te staan in de uitoefening van hun functie en van hen informatie te ontvangen over de stand van zaken.

Sectie militairen:

- h. het opzetten en onderhouden van een netwerk van gereformeerde militairen in binnen- en buitenland;
- i. het onderhouden van contacten met het thuisfront van gereformeerde militairen, met inschakeling van de thuiskerken;
- j. het begeleiden van gereformeerde militairen bij hun plaatsing in of uitzending naar het buitenland.

Algemeen:

- k. het organiseren van bijeenkomsten waarin militairen toegerust worden voor hun taak als christen bij Defensie. Dit kan gebeuren in nauwe samenwerking met de deputaten voor de geestelijke verzorging van militairen van de Christelijke Gereformeerde Kerken en de krijgsmachtpredikanten uit beide kerkverbanden, zo mogelijk met steun van het Steunpunt Gemeente Opbouw (SGO);
- l. het, op basis van bestudering van de ontwikkelingen binnen de krijgsmacht, opstellen van nota's en adviezen, die in de contacten met de hoofdkrijgsmacht-predikant en bij de deelname aan de CIO-M een constructieve bijdrage aan de geestelijk verzorging van militairen kunnen betekenen;
- m. van hun arbeid aan de volgende generale synode rapport uit te brengen en te beoordelen of het volledige rapport aan de kerken toegezonden moet worden.

Besluit 3:

regeling C8 (ACTA Zuidhorn 2002-2003, Bijlage V3) als volgt te wijzigen:

De kerkenraad is na indiensttreding van de predikant bij defensie niet meer verantwoordelijk voor het levensonderhoud van de predikant en zijn gezin naar de artikelen 11 en 13 K.O., onder voorbehoud dat met VSE goede afspraken gemaakt zijn over de pensioenoverdracht. Eventuele financiële consequenties, voortvloeiend bij ontslag uit het krijgsmachtpredikantschap, zijn voor rekening van de Gereformeerde Kerken in Nederland, daarin vertegenwoordigd door de deputaten geestelijke verzorging militairen.

BIJLAGEN**BIJLAGE I****Opdrachten van de synode**

De opdrachten van de GS van Amersfoort-Centrum 2005 zijn te vinden in Acta art. 102:

Besluit 2:

- opnieuw deputaten te benoemen, verdeeld over de secties krijgsmachtpredikanten en militairen,
met de volgende opdracht:
- a. als instantie te fungeren tot welke de overheid (c.q. de hoofdkrijgsmachtpredikant) zich kan wenden, indien zij een krijgsmachtpredikant uit de Gereformeerde Kerken wenst te benoemen;
 - b. de ontwikkeling in de (geestelijke verzorging binnen de) krijgsmacht zo nauwkeurig mogelijk te volgen, te toetsen en zo nodig daarop in te spelen;
 - c. een nauw contact met de hoofdkrijgsmachtpredikant te onderhouden om zo mogelijk tot goede afspraken te komen voor een verantwoord functioneren van door onze kerken uitgezonden krijgsmachtpredikanten;
 - d. het lidmaatschap van het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken – commissie geestelijke verzorging in de krijgsmacht (CIO-M) te continueren en daarin naar vermogen een constructieve bijdrage te leveren;
 - e. predikanten, als zij solliciteren naar de functie van krijgsmachtpredikant, ongeacht of dit een plaats bij de landmacht, bij de luchtmacht, bij de marine of bij de koninklijke marechaussee betreft, daarbij te begeleiden, om op die manier te komen tot bezetting van de plaatsen die voor gereformeerde predikanten beschikbaar zijn; daarbij dient gehandeld te worden conform de door de Generale Synode van Zuidhorn 2002-2003 vastgestelde regelingen A, B en C;
 - f. ten aanzien van hun arbeid contact te onderhouden met de deputaten voor de relatie tussen kerk en overheid voor overleg met betrekking tot onderwerpen die beide deputaatschappen regarderan;
 - g. geregeld contact te onderhouden met de dienstdoende en reserve krijgsmachtpredikanten om van hen rapport te ontvangen van hun (eventuele) werkzaamheden, hen bij te staan in de uitoefening van hun functie en zo nodig te informeren over de huidige gang van zaken;
 - h. het opzetten en onderhouden van een netwerk van gereformeerde militairen in binnen- en buitenland;
 - i. het onderhouden van contacten met het thuisfront van gereformeerde militairen, met inschakeling van de thuiskerken;
 - j. het begeleiden van gereformeerde militairen bij hun plaatsing in of uitzending naar het buitenland;
 - k. het zolang als nodig wordt geacht uitgeven van de periodiek voor gereformeerde militairen "In 's Konings Dienst";
 - l. het organiseren van cursussen ter voorlichting en toerusting voor (aanstaande) gereformeerde militairen. Dit kan gebeuren in nauwe samenwerking met de deputaten voor de geestelijke verzorging van militairen van de Christelijke Gereformeerde Kerken en de krijgsmachtpredikanten uit beide kerkverbanden, zo mogelijk met steun van het Steunpunt Gemeente Opbouw (SGO);
 - m. het, op basis van bestudering van de ontwikkelingen binnen de krijgsmacht, opstellen van nota's en adviezen, die in de contacten met de hoofdkrijgsmachtpredikant en bij de deelname aan het CIO-M een constructieve bijdrage aan de geestelijk verzorging van militairen kunnen betekenen;
 - n. hun werkzaamheden te verrichten binnen het vastgestelde budget, dat separaat zal worden toegezonden;
 - o. van hun arbeid aan de volgende generale synode rapport uit te brengen en te beoordelen of het volledige rapport aan de kerken toegezonden moet worden, en dan vijf maanden voor aanvang van de synode.

BIJLAGE II**Regeling C8 Acta GS Zuidhorn 2002-2003, Bijlage V 3**

8. De kerkenraad is na indiensttreding van de predikant bij defensie niet meer verantwoordelijk voor het levensonderhoud van de predikant en zijn gezin naar de artikelen 11 en 13 K.O., onder voorbehoud dat met VSE goede afspraken gemaakt zijn over de pensioenoverdracht

BIJLAGE III**Adressenlijst en functies deputaten***Sectie krijgsmachtpredikanten:*

A. van den Berg	Baalder Esch 131	7772 JT Hardenberg	honkitonki@wanadoo.nl
ds. C. van Breemen, secretaris	Jan de Rooijstraat 24	3762 HM Soest	c.vanbreemen@wanadoo.nl
G. H. Elzinga	Metzelaarplein 4	7416 BV Deventer	g.h.elzinga@hccnet.nl
H. Emmens	Mariënwold 57	8341 PZ Steenwijkerwold	henkentuus72@hotmail.com
L. Jobse	Mr. Beelpark 3	6716 EV Ede	laurensjobse@wanadoo.nl
ds. G. F. de Kimpe, voorzitter	Gramsbergerweg 63	7772 CV Hardenberg	gf.dekimpe@filtnet.nl
ds. W. Tiekstra, contact CIO-M	Wilgenlaan 1c	2651 TA Berkel en Rodenrijs	w.tiekstra@xs4all.nl

Sectie militairen:

M.C. van der Burgh	Salomonszegel 74	7422 LJ Deventer	marc@remedie.nu
A. Stam	Haverakker 37	3773 ZA Barneveld	artcor@hetnet.nl
ds. M. Tel, voorzitter	Minstrelborch 7	3992 BC Houten	marten.tel@filtnet.nl
K. ter Veer	De Waarden 353	7206 GW Zutphen	klaas.ter.veer@home.ict.nl
Mw. G. Tel-Odding, toegevoegd notulist	Minstrelborch 7	3992 BC Houten	marten.tel@filtnet.nl